

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 94 / 2022
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α΄ Τμήμα
Συνεδρίαση της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2022**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Αδαμαντία Καπετανάκη, Χριστίνα Διβάνη, Ευσταθία Τσαούση, Διονύσιος Χειμώνας, Φωτεινή Δεδούση, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Ελένη Λευθεριώτου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 115093 ΕΞ 2022 / ΥΠΟΙΚ 10/08/2022 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών (Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας / Γενική Δνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωνικών Περιουσιών / Δνση Δημόσιας Περιουσίας / Τμ. Α΄ - Δημοσίων και Ανταλλαξιμών Κτημάτων).

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, εάν η λήψη αποφάσεως/εγκρίσεως της υποβολής αιτήματος στο Δημόσιο για την παραχώρηση της χρήσεως ακινήτου του στον Δήμο, ανήκει στην αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ή του Δημοτικού Συμβουλίου αυτού.

Για το παραπάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α΄ Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

1. Σύμφωνα με το έγγραφο ερώτημα στην Κτηματική Υπηρεσία Ημαθίας περιήλθε η με αριθμό 276/05-07-2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Ηρωικής Πόλης Νάουσας, με την οποία εγκρίθηκε η υποβολή αιτήματος προς το Υπ. Οικονομικών για την παραχώρηση χρήσεως τμήματος του κτηρίου του με ΑΒΚ 92 δημοσίου κτήματος Νάουσας, συνοδευόμενη από την με αριθ. 9238/05-07-2022 σχετική αίτηση του Δημάρχου Ηρωικής Πόλης Νάουσας προς την ανωτέρω Κτηματική Υπηρεσία.
2. Επί του ανωτέρω αιτήματος του Δήμου συντάχθηκε η με αριθμό 57214 ΕΞΕ 2022/08-07-2022 (θετική) εισήγηση της Κτηματικής Υπηρεσίας Ημαθίας για την έκδοση απόφασης παραχώρησης της χρήσης του αιτούμενου ακινήτου προς τον Δήμο Ηρωικής Πόλης Νάουσας, η οποία διαβιβάστηκε (με συνημμένα τα ανωτέρω αναφερόμενα σχετικά έγγραφα) στην αρμόδια (ερωτώσα) υπηρεσία
3. Κατόπιν ελέγχου των προϋποθέσεων εκδόσεως της αιτουμένης αποφάσεως η τελευταία προέβη σε σύνταξη σχεδίου, το οποίο, μετά την, κατ' άρθρο 109 παρ. 3 του ν. 4622/2019, υπογραφή του από τον Υφυπουργό Οικονομικών, Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, διαβιβάστηκε για προσυπογραφή στο συναρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, στο οποίο και εκκρεμεί, επικαλούμενο (προφορικά) αναρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου να εγκρίνει το αίτημα παραχώρησης, επειδή η κρίσιμη αποφασιστική αρμοδιότητα ανήκει αποκλειστικά στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου και όχι στην Οικονομική Επιτροπή αυτού.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 200 παρ. 1 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α΄ 114/ 8.6.2006) ορίζεται ότι :

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσεως που ανήκουν στο ελληνικό Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα επιτρέπεται να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους δήμους και να παραχωρηθούν μόνον κατά χρήση και άνευ ανταλλάγματος στους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟ.Δ.Σ.Α.) που λειτουργούν με τη μορφή Συνδέσμου, ύστερα από απόφαση του

αρμοδίου οργάνου που διοικεί τους φορείς, οι οποίοι προβαίνουν στην ανωτέρω παραχώρηση ή δωρεάν διάθεση των περιουσιακών τους στοιχείων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση ή τη διάθεση, καθώς και οι συνέπειες που επιφέρει η μη τήρησή τους».

5. Πριν την κατά τα ανωτέρω αντικατάστασή του το άρθρο 200 όριζε ότι :

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, επιτρέπεται να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους Δήμους ή στις Κοινότητες περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσεως, που ανήκουν στο Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα, ύστερα από απόφαση του συλλογικού οργάνου που διοικεί το φορέα αυτόν.

2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση ή τη διάθεση, καθώς και οι συνέπειες που συνεπάγεται η μη τήρησή τους».

6. Στο άρθρο 65 παρ. 1 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87/7.6.2010) ορίζεται ότι :

«Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του».

7. Στο άρθρο 72 παρ. 1 (ως ισχύει) του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι :

«Η Οικονομική Επιτροπή είναι συλλογικό όργανο, αρμόδιο για τον έλεγχο και την παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα, έχει τις ακόλουθες αποφασιστικές, ελεγκτικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες : α) ... , β) ..., ... , κδ) Αποφασίζει την αποδοχή ή την απόρριψη προτάσεων περί παραχώρησης χρήσης ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. του Ελληνικού Δημοσίου, των εταιρειών του Ελληνικού Δημοσίου, της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (Ε.Ε.ΣΥ.Π., Υπερταμείο), του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.) και της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε. (ΕΤ.Α.Δ. Α.Ε.), προς τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και συμφωνεί το αντάλλαγμα και τους όρους της σύμβασης παραχώρησης».

8. Η τελευταία περίπτωση κδ) προστέθηκε με το άρθρο 37 (Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής Δήμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 72 ν. 3852/2010) παρ. 2 του ν. 4915/2022 «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς, διατάξεις για θέματα ανθρώπινου δυναμικού και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης των σπουδαστών/ σπουδαστριών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης για την ένταξη στον κλάδο Π.Ε. Επιτελικών Στελεχών, διατάξεις για την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διατάξεις για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», Εθνική Σύμβαση Ομογενών και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 63/24.03.2022), με το οποίο ορίζεται ότι *«Στην παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 προστίθεται περ. κδ) ως εξής:...*».

9. Ακολούθως, στην παράγραφο 2 του άρθρου 72 ορίζεται ότι :

«Οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής είναι αποκλειστικές. Με ειδική απόφαση που λαμβάνεται ομόφωνα, η Οικονομική Επιτροπή μπορεί να παραπέμπει συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, εφόσον κρίνει ότι αυτό επιβάλλεται από την ιδιαίτερη σοβαρότητά του. ...».

10. Στο άρθρο 5 (Ρυθμίσεις θεμάτων Ο.Τ.Α.) παρ. 18 του ν. 4623/2019 «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα» (Α' 134/09.08.2019) ορίζεται ότι :

«Όπου σε διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, ορίζεται ως αρμόδιο όργανο το δημοτικό συμβούλιο σχετικά με αρμοδιότητες, οι οποίες με τον παρόντα νόμο έχουν μεταβιβαστεί στην οικονομική επιτροπή ή στην επιτροπή ποιότητας ζωής, εφεξής αρμόδια όργανα για τη λήψη απόφασης ή έγκρισης θα είναι η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα :

11. Με τη θέσπιση των διατάξεων του άρθρου 65 του ν. 3852/2010 προσδιορίστηκαν οι αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου και συμπληρώθηκαν σε σχέση με τις αντίστοιχες διατάξεις του ισχύοντος Κ.Δ.Κ. Στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού

ορίζεται ότι το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα του Δήμου, εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως.

12. Ήδη με το άρθρο 5 παρ. 18 του ν. 4623/2019 (ο οποίος τροποποιεί διατάξεις του ν. 3852/2010) ορίζεται άλλως, και συγκεκριμένα ότι, όπου με διατάξεις νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου μεταβιβάζονται στην οικονομική επιτροπή ή στην επιτροπή ποιότητας ζωής εφεξής αρμόδια είναι κατά περίπτωση τα όργανα αυτά.

13. Σύμφωνα με το άρθρο 74 παρ. 1 και 2 εδ. α' του ν. 3852/2010 «1. Η οικονομική επιτροπή και η επιτροπή ποιότητας ζωής αποτελούνται από τον Δήμαρχο ή τον οριζόμενο από αυτόν αντιδήμαρχο ως πρόεδρο, από δύο (2) ακόμη αντιδημάρχους ως μέλη οριζόμενα από τον δήμαρχο και από τέσσερα (4) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και είκοσι επτά (27) μέλη, έξι (6) μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα πέντε (45) μέλη και οκτώ (8) μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από σαράντα πέντε (45) μέλη. Τα μη οριζόμενα μέλη των επιτροπών εκλέγονται από το δημοτικό συμβούλιο. Από τα εκλεγόμενα μέλη των επιτροπών, τουλάχιστον ένα (1) μέλος στις επταμελείς, δύο (2) μέλη στις εννεαμελείς και τρία (3) μέλη στις ενδεκαμελείς επιτροπές προέρχονται υποχρεωτικά από την παράταξη με την οποία εξελέγη ο δήμαρχος. 2. Η θητεία της οικονομικής επιτροπής και της επιτροπής ποιότητας ζωής είναι διετής».

14. Οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής παρατίθενται στο άρθρο 72 του ν. 3852/2010, το οποίο έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 4623/2019. Με τις τελευταίες αυτές διατάξεις η Δημαρχιακή Επιτροπή μετονομάζεται σε Οικονομική και αναβαθμίζεται ως προς τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου και τακτικής παρακολούθησης της υλοποίησης του προϋπολογισμού, καθώς και με άλλες ακολούθως διατάξεις, με τελευταία την προσθήκη της περίπτωσης κδ' στην παρ. 1 του άρθρου αυτού (με την παράγραφο 2 του άρθρου 37 του ν. 4915/2022).

15. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 200 παρ. 1 του ν. 3463/2006 επιτρέπεται να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους Δήμους ή στις Κοινότητες περιουσιακά στοιχεία οποιασδήποτε φύσεως, που ανήκουν στο Δημόσιο και σε δημόσια νομικά πρόσωπα, ύστερα από απόφαση του συλλογικού οργάνου που διοικεί το φορέα αυτόν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού μέχρι 09.07.2022, μεταγενέστερα δε, και βάσει των τροποποιητικών διατάξεων του άρθρου

40 του ν. 4954/2022, να παραχωρηθούν ή να διατεθούν δωρεάν στους Δήμους και να παραχωρηθούν κατά χρήση και χωρίς αντάλλαγμα στους ΦΟ.Δ.Σ.Α. κατόπιν αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου που διοικεί τους φορείς που προβαίνουν στην παραχώρηση ή δωρεάν διάθεση περιουσιακών τους στοιχείων με τους όρους και προϋποθέσεις που η απόφαση αυτή ορίζει.

16. Η υποβολή του συγκεκριμένου αιτήματος έγινε μετά την τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 72 του ν. 3852/2010 ως ισχύει με την προσθήκη, μεταξύ άλλων, και της περιπτώσεως κδ' με το άρθρο 37 παρ. 2 του ν. 4915/2022 (με έναρξη ισχύος 24-03-2022, κατόπιν μεταγενέστερης λήψεως σχετικής αποφάσεως (05-07-2022) από την Οικονομική Επιτροπή του Δήμου.

Επομένως, η κρίσιμη αίτηση για την παραχώρηση υποβλήθηκε και η εν συνεχεία σχετική διαδικασία διενεργήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της διατάξεως του άρθρου 37 παρ. 2 του ν. 4915/2022, με την οποία προστέθηκε η περ. κδ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010, με την οποία ορίστηκε ότι η Οικονομική Επιτροπή είναι αρμόδια για την λήψη αποφάσεως ως προς την αποδοχή ή την απόρριψη προτάσεων για την παραχώρηση της χρήσεως ακινήτων, μεταξύ άλλων, του Ελλ. Δημοσίου και την συμφωνία του ανταλλάγματος και τους όρους της συμβάσεως παραχώρησης. Η αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι αποκλειστική και εναπόκειται στην κρίση της να παραπέμψει λόγω ιδιαίτερης σοβαρότητας συγκεκριμένο θέμα της αρμοδιότητάς της στο δημοτικό συμβούλιο σύμφωνα με την ακόλουθη παράγραφο 2 (του άρθρου 72).

17. Ενόψει των ανωτέρω, και εφόσον, κατά το δοθέν από την ερωτώσα υπηρεσία ιστορικό, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου δεν παρέπεμψε το συγκεκριμένο θέμα στο δημοτικό συμβούλιο, είναι αποκλειστικά αρμόδια εκ του νόμου για τη λήψη της αποφάσεως ως προς την αποδοχή προτάσεως για την υποβολή αιτήματος στο Ελλ. Δημόσιο για την παραχώρηση της χρήσεως ακινήτου του προς τον Δήμο.

Απάντηση

18. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) ομόφωνα γνωμοδοτεί, ότι αρμόδια για τη λήψη αποφάσεως – εγκρίσεως προτάσεως για την υποβολή αιτήματος για την παραχώρηση της χρήσεως ενός ακινήτου του Ελλ. Δημοσίου προς τον Δήμο είναι η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, υπό την προϋπόθεση ότι η Οικονομική Επιτροπή δεν έχει

προηγουμένως ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια για παραπομπή του θέματος, λόγω ιδιαίτερης σοβαρότητας, στο δημοτικό συμβούλιο.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 12 - 10 - 2022

Η Πρόεδρος

Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

ADAMANTIA
KAPETANAKI

Ψηφιακά
υπογεγραμμένο από
ADAMANTIA
KAPETANAKI
Ημερομηνία:
2022.10.12
11:14:52 EEST

Αδαμαντία Καπετανάκη
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους